

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 35. Zettortdeenâ 2trâ September 1837.

No J e l g a w a s.

Mums bailigs un behdigs ruddens! Bezzi laudis ne warr atgahdatees tik gluschi tukfchu ruddeni redsejuschi, fâ schi gadda ruddens irr. Mums naw nei rudsi, nei kweefchi, nei waffaraja, nei dahrsa augli, nei seens isdweees. Meies- un Wezzas-Swirlaufes (Alt Bergfried) muischâ lohpu sprahgschana, weetahm arri par mahjahm pee fainneekeem. Lohpu fehrge effoht zehlfusees no noplautu plawu sahles. Sahle jaw bij labbi pastepusees augshanâ, kad us-nahze ohtree pluhdi. Tahs glohtis fo uhdens fanesse, sahlê eemettahs un lectus tahs ne dab-buja noffalloht, un kad nu plawas noplahwe, lohpi schihs glohtis dabbutuschi eerihht.

Mums bailigs un behdigs ruddens! Sehjam — bet fo dabbutim plaut?! Zahri maitajuschi waffaraju, — woi tad ruddens sehju tee schelohs? Un zif geuhdi dascham sehflu dabbut! Schi gadda rudsi schklai ne geld, jo wairak noplahwe finilgas un lahzaufas neds rudsus. — Paliks dascha mahja tukfcha no fainneekeem, fur tehwi tehwi bij dsihwojuschi un pahrtik-fuschi. —

W. P.

Gij, un darri tâpat! (Rubk. 10, 37.)

Sprantschu semnê Auch pilssehtâ bija nakts laikâ ugguns zehlees un jaw breefmigi pahr di-weem namneem plohsfjees, eekam laudis warreja fanahht glahbt. Kahda gaspascha, kas tannis deggoshôs namindôs dsihwoja, no meega atmohdusees eerauga, ka jaw gan drihsugguns ir wiannu aisgrahbj. No gultas lehkdama schi fawu schuhpli gulleddamu behrninu sakampusi grihb behgt; bet fur? wisapfahrt degg! un nekur ne warredama istapt, skannigâ balsi brehz; glahbjeet! glahbjeet! — To ahra wiffi dsird; bet ne-

wuens ne usdrihst tahdâs leesinâs dohtees. Tad kahds augstis mahzitais, kas lihds ar zitteem atfrehjis un pee glahbschamas wiffâ spehka palih-dsejis, makku iswilzis sauz: „25 dukfati tam, kas to nelaimigu lihds ar wiannas behrnu isglahbj!“ Tê zitti drohschu prahthu nehmuuschees steidsahs wiannai palihdseht, bet — ne neeka; ugguns jo breefmigi plohsidames winneem wirfû schaujahs un ne sauz. Mahzitais atkal ar jo stipru balsi sauz: „50 dukfati tam, kas schê spehj glahbt!“ — To wiffi dsird, bet — ne-weens ne eet. Tad winsch pats palagu fatweh-ris to uhdeni cemehrz, tanni eetimahs un trep-pes pee deggofcha lohga peelizzis, dohdahs eek-schâ — diwi dsihwibas isglahbt. — Jaw to wairs ne reds! un wiffi par fawu augstu dweh-feles gannu schelodamees zelhôs kriht Deewa wiffispehzigu paligu peesaukdami — tê atskam balsi: Winsch irr wiannus isglahbis, winsch irr wiannus isglahbis! — un wiffi reds fâ mahzi-tais mahdi lihds ar behrnu fawâ palagâ, kas jaw gan drihs arri degg, zif warredams eetin-nis, par lohgu ahra nahk. — Ak kahds preeks wisseem to redsoht! Mahzitais zelhôs nomettees Deewam firsnigi pateiz par Winna wiffischeh-ligu paligu, un us to gaspaschu greesees tai fa-wu naudas makku sneegdams fakka: „Jums wiffa Zuhsu nabbadsiba un pahrtischana schin-nis leesinâs suddusi. Es sohliju tam, kas Zuhsh glahbtu, 50 dukfatus doht; bet kad nu pats tohs dabbutu, tad tohs Zums schinkoju!“

Lassitaji! jel eitat un darreet tâpat!

Dabbasprattigi lai atbild: „fâ tas warr notikt, ka kohks weenâ waffarâ diwi reis seed?“ Mufsu draudjê, Alihweneekôs Uhbru mahjâs, to warreja redseht, ka kohks, kas parawaffarâ itt pilns ar seedeem bija, schai meh-

nefi atkal seeb, un, ja ruddens wirsi ne speestohs, kas sim woi auglus ne nestu. Us tahdu wihsi mehš to schè patt redsam, fo dauds augsti fungi gahje tahla sweschà semmè redseht.

Kr. W. . . . . ffohlmeisters.

Zif Kursemmes leelkunu laikòs waggares lohni dabbutufchi?

7 puhrus rudsu; 6 puhrus eefahla; $\frac{1}{2}$ puhru sirnus; $\frac{1}{2}$ puhru meeschu putrainu; $\frac{1}{2}$ pohdu appinu; 5 pohdus rupjas fahls; 1 pohdu sweesta; pufs wehrsi; pufs zuhku; 12 ohlektis linu audekla; 12 ohlektis kamepu audekla; 5 mahrzinas willas; 6 pahrus pastalas; 1 pahri sabbasus.

6 dahlderus jeb 120 sefferus nauda; pee muishas ehdamas tam brihw sirgu turreht.

Weena gadda dabbuta waggare paschu austas wadmallas swahrus un plikmannu zeppuri (Zilzbut), ohtra gadda kasehofu un seemas zeppuri; ifgadda weenu pahri wadmaly un weenu pahri linu bisu.

Zif leelkunu laikòs mohdere lohni dabbuta, ja schai bij flauzamas gohwis jakohpj?

9 puhrus rudsu; 12 puhrus eefahla; $\frac{1}{2}$ puhru sirnus; $\frac{1}{2}$ puhru meeschu putrainu; 1 wehrsi; 1 zuhku; 1 pohdu appinu; 5 pohdus fahls; 12 ohlektis linu audekla; 12 ohlektis kamepu audekla; 6 mahrzinas willas; 7 dahlderus nauda, ta ka 1 dahlderis welf 20 sefferus.

Mohderei brihw turreht 3 gohwis, 3 aitas, 3 zuhkas un 1 sirgu; scho barroht tai buhs no muishas seena dabbut 105 pohdus seena; mohdereš gohwis, zuhkas un aitas buhs leelkuna lohpu starpà un ne labbaki turreht. W. P.

Kahda flimmiba tahdas fables.

Tanni gadda 1822 Sprantschu semmè atradde laudis kahda duhksne, it turwu klast pee fawa fahdscha, weenu gluschi swescha zilwefa lihki. Gan dohmaja schà gan ta, ka schis sweschineeks te fawu gallu dabbutis, un arri daschada wal-

loba par neslawu, par faunu un grehku tur zehlahs, schahs nahwes pehz; bet nefad ne dabbuta to nahwes wainu ihsti sinnaht, neba wehl skaidri parahdiht. Bet no ta laika mahnutizzigi semneeki, no schahs weetas ka behgdami un fargadamees, ne rohku wairs ne peeduhre pee schahs muklejas weetas, fo zitkahrt gan mehdsje tibriht, un smirdoschu uhdeni nolaisf. Tad nu arri palikke ar gaddeem duhksne jo neganta, un no smirdoscha uhdena zehlahs tahdi neweffeligi twaiki un tahda breefmiga puima smakka, ka zihweki kas tur aptahrt dshwoja, jau firdsin fahze stipri sirgt. — Gan aprinka usraugs schohs fahdscha lautinaus lahgu lahghim fflubbinaja, un ar labbu dfinne: lai jelle istibri atkal scho purr-dihki, un uhdeni pagallam norakhoht scho neweffelu weetu gluschi faufu darra. Bet ne ka, laudis ne gribbeja, ne rakke un ne rakke. Tad nu tas pas aprinka preekschneeks lifke kahda deena fawu sirgu peldinaht schai pascha mukle; bet kad isnahze no uhdena atkal us mallas, sirgs bij flibs, un pateesi flibs. „Schè tew nu tawa makka! — kas tew lifke brihdinaht slihona garru ar tawu sirgu!“ Ta plahpaja tudat bahbas, un wiffi kas ar mahneem pinnahs. Bet pas kungs ismelleja tudat sirga kahju un flibbuna wainu. Brihnum! — tad atraddahs, ka selta gabbals bij eespeedes pakkawas stohtu starpà, tudat appaksch wehsischa, eeksch nagga; tas lohpan fahpeja un par to flibboja. Te nu lautineem bij atkal pah fo brihnotees, un fo stabliht zits zitam, ta ka tur zehlahs platta gahmata no selta pulka, kam tur dihka dibbeni wajagohht buht; un tas jelle zittadi tur ne buhs gaddisees, ka no pilneem naudas makkeem, ar fo nabbags sweschais tur slihziš. Ta tizeja wiffi, ta fazzija weena mutte. Mohst wiffas bailes no slihona weetas, naudas kahraba bij stipraka. Jo tai pascha deena wehl fanahze wiffi kohpa zif ween tai fahdscha dshwoja, fahze raft un to nelahgu uhdeni nolaisf, un par to ka muddigi strahdaja, darbs teem arridsan tif labbi isdewahs, ka to kahda 24 stundu laikà pareisi padarrija. Bet it ne weenu paschu selta gabbalu ne atradde, jebchu pehz naudas mekledami pa-

schu dibbeni israfke, un farwu purr-dihfti schahdâ wihfê it pareisi istihrija, ne plikku schkillinu ne atradde. Kad darbs bij pabeigts un duhkfne suddufi, tad peegahje arri pats aprinka fungs klabtu, un strahdneekem paldeew's fazzijis par labbu darbu fo bij padarrijufchi, isteize winneem: ka winsch sawam firgam to selta gabbalu pats tihfcham ar warru eespraudis naggâ, lai flibbo un laudis ar to fahrdina pehz naudas mefleht, un tâ nelahgu purwi iskuffedami un tihridami par farwu wesselibu gabdaht. Par sweedru teesu un maksu par scho darbu nowehleja labs fungs, lai wiffi kas tê bij strahdajufchi farwâ starpâ lohse jeb lai kaulinus mett par to paschu leelu selta gabbalu, kas sirga kahjâ bij paslehyts, kam laime, tas lai winnu paturr par farwu. Tê nu bij laudim jaw deefgan lustes; un jo leela wehl, kad usrauga fungs labbu muzziti ar wihnu arri wehl liffe atnest klah, wisseem strahdneekem par atspirgshanu. Lautini nu paschi nopratte, ka zaur labba funga gudru padohnu, gan lohti wajadfigu un wisseem derrigu darbu bij padarrijufchi, fo bes to lihds schin ne gribbeja paschi sahft. Tad nu arri fungam pateize ar wahrdeem, un wiffi dsehre preezigi us funga wesselibu. Un gallâ japeeminn wehl zits un ittm leels labbums kas no tam tur zehlabs, prohti: ir mulku kauschu leekas bailes no sikhona weetas im garra, lihds ar bahbu teifschanahm un wisseem mahnu tizzibas nestaidrumeem notezzeja no kauschu galwahm lihds ar duhkfnes fimirdofchu uhdeni; un schoe sahdschineeki nu peenehmahs tiklabb sapraschanâ, kâ wesselibâ. Zits gudrineeks apdohmajohft kâ fungs ar winneem bij darrijis, fazzija pats gan pareisi tâ: *Nuzdeen, kahda muhfu Nimmiba, tahdas winna sahles.* R. S — 3.

Itt derrigas sahles prett leefu.

Remm weenu kohrteli prohwe's brandwihna un peelci jupf kohrteli uhdena klah; fagrubd peezus lihds feschus leelus sipholus meeseri, un peemaifi scham dsehreenam, pehdigi peeberr kahdu sudraba jeb kohka ehdannu karrohti schnauzâ

mas tabakas ar kaudsi tam dsehreenam buddele klah; fajauf labbi un dohd tad firgam wiffu scho fataifitu sahli us reisi eekschâ, bet prohti: eeleez lohpan kahdu sprunguli jeb zittu fo muttê, ka winsch ne dabbu buddelei klah nokohft.

R...e.

Daschadu swehru wezzums.

Ufmina ehrglis dshwo pahri pahr	80	gabb.
Krauklis lihds	100	—
Papagai pahri pahr	70	—
Sohfu wannags pahri pahr	150	—
Pahws lihds	20	—
Kimmulis lihds	18	—
Melnais strads pahri pahr	18	—
Kiwulis pahri pahr	12	—
Kauwa pahri pahr	30	—
Kamehliis pahri pahr	80	—
Clewants lihds	200	—
Eirgs lihds	36	—
Wehrfê pahri pahr	15	—
Breedis pahri pahr	24	—
Layfa pahri pahr	8	—
Zuhka pahri pahr	15	—
Chfelis lihds	20	—
Suns pahri pahr	18	—
Kasa pahri pahr	7	—
Alita pahri pahr	9	—
	B — y.	

Teefas fluddina schanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserfikas Majesteetes, ta Parwaldneeka wiffas Kreewu Walfis 2c. 2c. 2c., tohp zaur scho sunnannu karrists, ka pehz augstakas pawehleschanas ta atlikkufi manta ta Edwales muischâ nomirruscha buhwes-meistera (Vauconduc-teur) Carl Wilhelm Valentin Scaupi, prohti, kâ: drehbes, gramatas, diwi sirgi, ar brauzameem rihkeem, mahju leetas u. t. j. pr. 16tâ September f. g. preekch un pehz puzsdeenas pee schih's teefas Sekre-tehra prett kaitamu naidu uhtrupê tiks pahrdohft. Talabb ikkatru, kam patifschana buhtu fo pirkê, us-azina, noliktâ deenâ scheit atnahft, fur arri wiffas tam wajadfigas sinas dabhuhs.

Wenteepik's aprinka teefa, 20tâ August 1837.
(R. 377.) Henking, Affeffers.
Sekreterhs D. Michelsonn.

Lipstunniſchas ſaimneeka Seemelu Dahwa mahjäs bruhna kehwe, 3 gaddus wezza, peeklihduſi. Kam ſchi kehwe peederretu, teek uſaizinahts, 4 neddelu ſtarpä ſawu kehwi prett barroſchanaſ atlihdsinaſchana pretti nemit, zittadi ſchi kehwe pee Krohna Bramberges pagasta teefas uhtrupä tiſs pahrdohhta. Skaidra-kaſ ſinnaſ warr pee Lipstunniſchas niuiſchas waldifchanaſ dabbuht.

Bramberges pagasta teefa, 14tä August 1837. I
(Z. C.) H. Friedmann, peefehdetais.
(Nr. 152.) G. Paulborn, pagasta teefas ſfrihweris.

Wiſſi tee, kam kahdas taiſnaſ praſſiſchanaſ pee ta nomirruſſcha Palzgrahwes Zillehnu mahju ſaimneeka Klahwa buhtu, tohp uſaizinati, 8 neddelu ſtarpä pee Krohna Bramberges pagasta teefas peeteiktees, jo wehlaſ neweens wairs ne tiſs klaufihts.

Krohna Bramberges pagasta teefa, 21tä August 1837. 2

J. Hoffmann, peefehdetais.
(Nr. 159.) G. Paulborn, pagasta teefas ſfrihweris.

Wiſſi tee, kam kahdas taiſnaſ praſſiſchanaſ pee ta Jaun-Äluzes ſaimneeka Ranku Zanna buhtu, pah kurra mantu parradu dehl konkurse ſpreesta teek uſaizinati, lihds 18tu September f. g. pee ſchihſ pa-

gasta teefas peeteiktees. Jaun-Äluzes pagasta teefa, 7tä August 1837. I

† † † Behrtulait Zahne Schulz, pagasta wezzakais.
(Nr. 40.) U. G. Hammer, pagasta teefas ſfrihweris.

Wiſſi tee, kam kahdas taiſnaſ parradu praſſiſchanaſ, pee ta Jaun-Äluzes ſaimneeka Dehniu Kristappa Preeda buhtu, pah kurra mantu parradu un ſawu mahju nolaiſchanaſ dehl konkurse ſpreesta, tohp uſaizinati, lihds 2tru Oktober f. g. ſcheit peeteiktees.

Jaun-Äluzes pagasta teefa, 21mä August 1837. 3
† † † Behrtulait Zahne Schulz, pagasta wezzakais.

(Nr. 47.) U. G. Hammer, pagasta teefas ſfrihweris.

Zittas fluddinaſchanaſ.

Zeem, kaſ iſgahjuſchä gaddä no rekrufſcheem iſ-
pirkuſchees, un atkal woi pee ſaweem nowaddeem,
woi zittur ſewi grihb peerakſiitees, es apnemmoht
to parakſiſchanaſ Zalgawä apgahdaht, un pagehru
par rakſiſchanaſ un turklaht waijadſigu ſtempel-
papihri 1 rubli un 35 kap. ſudr. Wann warr Zel-
gawä, ſfrihwerä eelä, ſuhra nammä, pee pulſſtenu
taifitaja Hendel kunga, atraſt. 2

Baumgarten.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgä tanni 23ſchä August 1837.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 57½ kap. papihru naudas geldeja	1	—	1 pohds kannepu . . . . . tappe makſahts ar	—	80
5 — papihru naudas	1	40	1 — linnu labbakas ſurtes — —	2	—
1 jauns dahlberis	1	32	1 — — ſliktakas ſurtes — —	1	80
1 puhrs rudſu . . . . . tappe makſahts ar	1	10	1 — tabaka	—	65
1 — kweeſchu	1	75	1 — dselſes	—	75
1 — meeſchu	1	—	1 — ſweeſta	2	—
1 — meeſchu - putrainu	1	40	1 muzza ſilku, preeſchu muzza	5	—
1 — auſu	—	65	1 — — wihkſchnu muzza	5	25
1 — kweeſchu = miltu	2	30	1 — ſarkanaſ ſahlſ	6	—
1 — bihdeletu rudſu = miltu	1	50	1 — rupjas leddainas ſahlſ	5	—
1 — rupju rudſu = miltu	1	10	1 — rupjas baltas ſahlſ	4	30
1 — ſirnu	1	50	1 — ſmalakas ſahlſ	4	20
1 — linnu = ſehklas	2	—	50 graschi irr warra jeb papihres rubliſ un warra nauda ſtahw ar papihres naudu weenä makſä.	—	—
1 — kannepu = ſehklas	1	25			
1 — kimmenu	5	—			

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas-gubernementu angſtas walbiſchanaſ puffes: Hofraht von Braunſchweig, graham. pahrluhſkotalis.
No. 307.